

שאלת השאלות: האם החמאס באמת הוכרע?

written by משה פזיילוב | 22.09.2024

רבים מאותם גורמי צבא ופרשנים, שבעבר טענו כי "החמאס מורתע", קובעים עתה כי החמאס הוכרע.

לשיטתם, חטיבותיו, מפקדיו וחלקים מהנהגתו חוסלו, ומבנהו "הצבאי" חדל מלהתקיים. בה בעת, הם לא מתכחשים למציאות שכוחותינו נתקלים מדי יום במחבלים חמושים ורקטות עדיין משוגרות מעת לעת, כולל לאשקלון, אך קובעים בנחרצות, שאם רק נשכיל ליצור אלטרנטיבה שלטונית לחמאס, או אז תושלם המשימה.

השבוע פרסם צה"ל מסמך ששלח מח"ט ח'אן-יונס ליחיא סנוואר ואחיו מחמד בחודש מאי השנה, מכתב אשר מעיד על כך שהגם שחמאס במצוקה קשה, הוא עדיין מתפקד ברמות שונות ופועל להשתקם ולהתחמש. ערוץ כאן 11 דיווח (15 ספט) בעניין זה, כי קצב השיקום של חמאס ברצועת עזה בכלל ובצפון הרצועה בפרט "גבוה מקצב פירוק יכולתו", מה שברור מהמכתב הוא שחמאס טרם הוכרע.

המכתב מתאר את מצבו הקשה של הארגון: "איבדנו 90-95% מהיכולת הרקטית שלנו ; איבדנו 60% מנשקנו האישי; איבדנו לפחות 65%-70% מאמצעי הנ"ט; והכי חשוב, איבדנו לפחות 50% מלוחמינו וכעת נותרו 25%". בעוד שעל פניו המסמך מעיד על כך שכוחות הארגון נמצאים במשבר ואולי על סף שבירה הרי שבמבחן התוצאה במציאות התמונה מורכבת:

- החמאס ממשיך בלוחמת גרילה ופועל מתוך מתחמי הפיקוד והשליטה [?] במסווה של מוסדות אזרחיים כגון מחסות הומניטריים, בתי ספר ובתי חולים [?] שהקים בלב האוכלוסייה האזרחית.
- הארגון פועל ללא לאות לרענן את שורותיו ולגייס פעילים חדשים [?] בעיקר צעירים. אנשי משפחות פשע וחמולות גובים מיסים, מחלקים את הסיוע ההומניטרי ופועלים למען "הסדר הציבורי" תוך שהם מקבלים בתמורה משכורות מחמאס.
- חמאס משתקם בעיקר באזורים שבהם צה"ל לא פועל כעת, ובכללם צפון הרצועה, ח'אן יונס והמוואסי. כמו כן, הארגון חזר לבית החולים 'שיפא'.
- חמאס ממשיך בניצול הציני של תושבי עזה וגובה מהם כ-20% על הסיוע ההומניטרי שמוכנס לרצועה. על פי ההערכות, עד היום צבר החמאס כחצי מיליארד דולר באופן זה.
- וכמובן, חמאס מפעיל כוח ברוטלי על האוכלוסייה כדי להשליט פחד, כולל הוצאות להורג פומביות של גנבים או מי שנחשד כמשת"פ עם ישראל, ועזתים שמעזים למחות נגד שלטון חמאס.

במאי 2005 כתב תא"ל דאז גדי אייזנקוט, במסגרת דו"ח סיום תפקידו כמפקד אוגדת איו"ש, כי "ראוי לסלק את מושג ההכרעה האסטרטגית והמערכתית מהטרמינולוגיה של העימות". הדבר לא מנע מבני גנץ להכריז ש"החמאס הוכרע" רגע לפני שהוא ואייזנקוט פרשו מהקבינט ובטרם צה"ל נכנס לרפיח ולציר פילדלפי.

לעומתם, לקבינט המלחמה יש גישה אחרת [2] גישה ברוח תפישתו של פרופ' יהושפט הרכבי ז"ל, ראש אמ"ן לשעבר, שהגדיר הכרעה כ"מצב בו מוגרה יכולת היריב והבאתו למצב של חוסר אוניס, והוא נכנע." (מלחמה ואסטרטגיה, 1990).

על הרעיון של ויתור על יעד ההכרעה כתב גנרל דגלאס מקארטור, מפקד כוחות ארה"ב במלחמת העולם השנייה ובמלחמת קוריאה: "אין תחליף לניצחון. הכרעת האויב היא כורח מוסרי וצבאי שבו עלינו להביא את האויב למצב של ייאוש מוחלט".

יהושפט הרכבי צדק: למרות הישגי צה"ל המרשימים, הרי שכל עוד נותרה לחמאס יכולת לפגוע בישראל ולהחזיק בבנינו ובנותינו כבני ערובה [2] החמאס לא הוכרע.

בנקודת הזמן הנוכחית אי אפשר לקבוע מי יהוו חלופה שלטונית לחמאס.

מה שצריך להיות ברור בקרב מי שיבוא אחריו [2] ובקרב כל מנגנון שלטוני עתידי יהיה אשר יהיה [2] ומה שצריך להיצרב לדורות קדימה היא תודעת הטרואומה וזיכרון ההרס של מי שקראו תיגר על עצם קיומנו וטבחו באזרחנו, הם וכל עוזריהם.

מבחן המציאות מוכיח כי לא תהיה שום אלטרנטיבה- מקומית או בסיוע אזורי ו/או בינ"ל [2] לחמאס בטרם יוכרע תחילה.

לאחר הכרעת חמאס תוכל להתגבש אלטרנטיבה ראויה. הכרעת החמאס (והג'האד האסלאמי), השלוחה היחידה של האחים המוסלמים המחזקים בשלטון בעולם הערבי, תחזק את הסכמי אברהם אשר עוברים בהצלחה את מבחן המלחמה בעזה. הכרעת חמאס תהווה בסיס חשוב להרחבתם.

יש להדגיש שהכרעה צבאית לבדה אינה מספיקה. יש להוסיף לה מרכיב תודעתי שבו חמאס מאבד את היכולת ואת הרצון להמשיך במאבק. החלפת שלטון מצריכה תהליך מורכב ורחב, שבו ישולבו אלמנטים של ביטחון, חברה וכלכלה. רק לאחר שיושגו שני היעדים הללו, ניתן יהיה להבטיח תוצאה יציבה ומשמעותית שתשפיע גם על הסביבה האזורית לשנים ארוכות.

המשך הלחימה עד חיסול סינוואר, שחרור החטופים והכרעת חמאס [2] יהוו ניצחון מוחלט, זה בהישג יד.

המאמר פורסם במעריב, בתאריך 22.09.2024.